

TILLÆGSBETÆNKNING**Afgivet af Familie og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om alderspension og ændring af Inatsisartutlov om førtidspension (Forhøjelse af grundbeløb for alderspensionister, forhøjelse af den højeste førtidspensions takst og forhøjelse af fribeløb før modregning)***Fremsat af Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked***Afgivet til forslagens 3. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Hans Peter Poulsen, Siumut, formand
Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, næstformand
Medlem af Inatsisartut Mikivisuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Eqaluk Høegh, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut
Medlem af Inatsisartut, Aslak W. Jensen, Siumut
Medlem af Inatsisartut Emanuel Núko, Naleraq

Udvalget har efter 2. behandlingen den 18.maj under FM2022 fået genhenvist punktet til fornyet udvalgsbehandling på baggrund af et ønske fra Naleraq.

1. Orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked

Udvalget holdt møde med Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender og Arbejdsmarked den 20.maj 2022 og fik en uddybende forklaring om lovforslagets effekt på alderspensionisterne. Materiale fra mødet er vedlagt som bilag.

2. Udvalgets indstillinger:

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Inuit Ataqatigiit og Siumut indstiller forslaget til vedtagelse

- Et mindretal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatiti og Naleraq vil fremkomme med følgende mindretalsudtalelser:

Mindretalsudtalelse fra Demokraatit:

Under et orienteringsmøde fredag den 20. Maj kl.11 udtalte ministeren, at alle partierne var blevet orienteret om data i forbindelse med finanslovsforliget for 2022, herunder med hvilke beløb boligsikringen vil blive påvirket i forbindelse med øgning af grundpensionen. Det er en påstand, som Demokraterne ikke kan genkende, men snarere var et krav vi stillede at boligsikringsydelsen ikke skulle påvirkes i forbindelse med øgning af pensionen, hvilket var i overensstemmelse med alle partiernes ønsker. Familie- og Sundhedsvalget er ikke blevet præsenteret for de tal/data før nu, dvs. under dette orienteringsmøde efter 2. behandling af punktet, trods udvalget tidligere specifikt har spurgt til hvordan boligsikringen ville blive påvirket i forbindelse med udvalgsarbejdet forud for 2. behandlingen. Naalakkersuisoq kommer derfor med tvetydige udmeldinger, som vi mener er skadeligt for det parlamentariske arbejde. Derudover kan Naalakkersuisoq ikke nærmere redegøre for, hvordan grundpensionen påvirkes, når koalitionen samtidigt vil udarbejde ældre-, bolig-, og hjemløsestrategien, trods dette nævnes som vigtige værktøjer til at forbedre de ældres vilkår. Under orienteringsmødet kan Naalakkersuisoq ikke redegøre for, hvornår disse strategier færdiggøres, men fortæller at det er en målsætning at færdiggøre disse indenfor valgperioden, og bruger argumentet med forsinkede arbejdsprocesser grundet det nylige koalitionsskifte. Ud fra disse udtalelser forstår Demokraatit derfor, at forslaget medfører ukonkrete tiltag med sig, og som ikke kan garantere forbedrede vilkår for de ældre.

Vi vil derfor på den baggrund give Naalakkersuisoq en næse for at komme med halve- og tvetydige udtalelser i forbindelse med behandling af dette punkt.

Mindretalsudtalelse fra Naleraq

Fra Naleraq vurderer vi, at arbejdet med alderspension er en meget frustrerende sag, da vi mangler økonomiske beregninger har vi ikke haft tilstrækkelig grundlag på grund af manglende oplysninger til behandling af alderspension.

For nogle modtagere af pension vil det betyde nedgang i forbindelse med boligsikring. Dette på grund af at Inatsisartut ikke har behandlet fradrag af boligsikring.

I forbindelse med forlig om finansiering i efteråret blev vi i Inatsisartut lovet at forordning om boligsikring vil være behandlet. Eftersom den lovede forordning ikke er blevet fremlagt af Naalakkersuisut og i dag vil de gamle således selv betale for dette af forhøjelsen.

Man har lovet mennesker lykke, især de gamle, bedstefar, bedstemor med deres kære barnebarn i hånd, holder overhovedet ikke og er helt uacceptabelt. Vi ser at forhøjelsen ikke vil resultere i mere lykke og for nogle vil man intet mærke.

I disse dage og måneder før har vi oplevet stigning i dagligvare priser og leveforhold der er blevet hårdere end tidligere. Før forhøjelse overhovedet er nået ud til borgerne er dagligvarer priser steget og for boligsikring vil man betale til det offentlige kasser af pensionen, Naleraq mener det er problematisk at man skal betale af forhøjelsen for boligsikring og det er vi skuffet over.

Naalakkersuisut siger blandt andet at den grundlæggende forhøjelse er i deres pensioner og dette medfører hos enlige og ægtepar at pensionen er steget for alle. Vi vil gerne vide om denne påstand er rigtig. Går vi ud fra hjemkommunen vil nogle gamle komme i minus og betale mere.

Med disse ord fremlægger vi hermed vores mindretalsudtalelse, Naalakkersuisut har også lovet at man ikke længere skal se på ægtefællens indkomst ved forhøjelse af pensionen, men vi kan forstå at dette ikke vil ske og det må Naalakkersuisut tydeligt fortælle.

Hos Naleraq er vi meget skuffede især at man behandler det gamle på den måde og helt uacceptabelt og skrækkeligt, at man ikke holder det lovede nemlig at bedstefar, bedstemor vil blive lykkeligere, det er blot ord uden indhold.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 3. behandling.

Hans Peter Poulsen

Navn
Formand

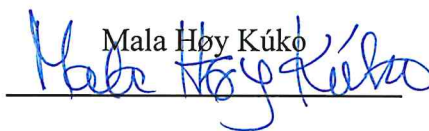
Anna Wangenheim

Navn
Næstformand

for /
Egaluk Høegh
Manasse Samasen

Mikivuk Thomassen

Mala Høy Kúko

Aslak W. Jensen

Emanuel Núko

Notat

20-05-2022
Sags nr. 2022-11395
Akt. id. 20213899

Postboks 970
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 34 63 64
E-mail: isn@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Forberedelse til møde med Familie og Sundhedsudvalget d. 20. maj 2022

Baggrund

Ved 2. behandling af ændring af Inatsisartutlov om alderspension og ændring af Inatsisartutlov om førtidspension blev lovforslaget sendt til udvalgsbehandling.

Der var drøftelse om hvorledes alderspensionistens boligsikring blev påvirket af stigningen i alderspensionen.

Formål

At forklare hvilken effekt stigningen i alderspensionen vil have for alderspensionisten.

Der var 4.436 borgere som i 2020 var berettiget til at modtage alderspension. Der var 3.943 borgere som modtog alderspension. Der var 493 borgere som ikke modtog alderspension, hvilket for hovedparten må skyldes at de er i arbejde, og derfor ikke kan modtage alderspension.

Ifølge Grønlands statistik var der 1.014 alderspensionister som modtog boligsikring i 2020.

Stigning i alderspensionen i lovforslaget er i alderspensionistens grundpension, hvilket afstedkommer at alle alderspensionister vil modtage stigning både enlig og begge i et parforhold. Der vil derfor være 3.943 borgere – 1.014 borgere svarende til 2.929 alderspensionister som vil modtage den fulde stigning i alderspensionen uden modregning grundet boligsikring.

De fleste alderspensionister har derfor en indkomst eller bor i en bolig, hvor de ikke kan modtage boligsikring. De er alderspensionister som bor i ejerbolig, andelsbolig, BSU-huse eller selvbyggerhuse.

For de 1.014 alderspensionister i lejebolig fordeler andel af modtagere af boligsikring som anført i tabel.

Årlig boligsikring	1.000- 6.999	7.000- 12.999	13.000- 18.999	19.000- 24.999	25.000- 30.999	31.000- 36.999	37.000- 42.999	43.000- 48.999	49.000- 54.999	55.000- 60.999	Hoved- total
Antal alderspensionister	156	154	334	247	83	25	6	5	3	1	1014

Den gennemsnitlige husleje for alderspensionister som modtager boligsikring er 3.300 kr. ifølge INI.

I eksemplerne er for alderspensionister som modtager hele alderspension beløbet grundpension 65.652 kr. og pensionstillæg 81.436 kr. hvilket udgør 147.088 kr. Det nye forslag hæver grundbeløbet med 9.000 kr. til 74.652 kr. hvilket svarer til en alderspension på 156.088 kr.

Eksempler på hvorledes forøgelse af alderspensionisten vil påvirke boligsikring.

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 3.000 kr.	1779	1965
Boligsikring i kr.	1221	1035
Forskel i boligsikring per måned		186
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		564

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 3.300 kr.	1956,9	2161,5
Boligsikring i kr.	1343,1	1138,5
Forskel i boligsikring per måned		205
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		545

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 4.000 kr.	2372	2620
Boligsikring i kr.	1628	1380
Forskel i boligsikring per måned		248
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		502

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 5.000 kr.	2965	3275
Boligsikring i kr.	2035	1725
Forskel i boligsikring per måned		310
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		440

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 6.000 kr.	3558	3930
Boligsikring i kr.	2442	2070
Forskel i boligsikring per måned		372
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		378

Enlig alderspensionist	Før	Efter
Egenbetaling af husleje	59,30%	65,50%
Husleje - 7.000 kr.	4151	4585
Boligsikring i kr.	2849	2415
Forskel i boligsikring per måned		434
Pension hæves pr. måned		750
Pension efter boligsikring		316

Kommunerne har mulighed for at fastsætte et kommunalt rådighedstillæg, hvor Sermersooq kommune har fastsat rådighedsbeløbet til 6.000 kr. for enlige alderspensionister og 9.000 kr. for par. Kommunerne kan regulere i tilskuddene i rådighedsbeløbene, når Naalakkersuisut hæver alderspensionen. Det kan resultere i at kommunerne udligner deres tilskud til alderspensionisten i forhold til stigningen i den kommende alderspension. Dette kan eventuelt være forklaring på de beløb som Partii Nalaraq nævner.

Denne regulering er et kommunalt anliggende.

For de øvrige kommuner er rådighedsbeløbet:

Kujalleq er rådighedsbeløbet fastsat til 4.200 kr. for enlig og 6.000 kr. for par.

Qaqqata er rådighedsbeløbet fastsat til 5.000 kr. for enlig og 8.000 kr. for par.

Qeqertalik er rådighedsbeløbet fastsat til 4.000 kr. for enlig og 6.000 kr. for par.

Avannatta kommune kendes ikke.

For alderspensionister med høje indkomster vil de have følgende konsekvens for alderspensionisten, når kommunens rådighedsbeløb tages med i betragtning. Som det fremgår af tabel er der meget få alderspensionister som har høje huslejer.

John Maahr Hansen